

R.O.C.A.D.A.

ottobre 2013

R.O.C.A.D.A

Revistă online: citește, analizează, discută, aprofundează nr.5/octombrie 2013

Gheorghe Marian Neugu, Nimic senzațional despre senzațional.....	3
Cătălina Dumitru, Contururi interioare (II).....	4
Copilul Ascultător, Mai mult decât simplă relaxare.....	8
Mihail-George Panait, O insulă, două destine (V)	9
Claudiu (Zombi) Petrian, Atins (II).....	14
Navigatorul din fotoliu, De prin lume adulmecate.....	18
Georgian Ghiță, Cristi-Ana Popescu, Poezie.....	20
Gheorghe Marian Neugu, Vara asta TVR a fost pe val. Pe un val de mediocritate.....	22
Navigatorul din fotoliu, Un alt fel de jocuri video.....	23
Ana-Maria Constantin, De citit.....	25

Redacția

Redactor coordonator, tehnoredactor și redactor web: Gheorghe Marian Neugu - propus pentru premiul Nobel după ce a descoperit că pădurile din Harghita se regenerează de cinci ori mai repede dacă sunt stropite cu cianură.

Redactori: Mihail-George Panait - a inventat implantul mamar cu cianură.

Ana-Maria Constantin - expertă în patiserie cu cianuri.

Colaborează în acest număr: Claudiu (Zombi) Petrian, Copilul Ascultător, Navigatorul din fotoliu, Cristi-Ana Popescu, Cătălina Dumitru, Georgian Ghiță.

Toate fotografiile din R.O.C.A.D.A. sunt publicate cu permisiunea autorilor sau nu au drepturi de autor.
Fotografie coperta I: Gheorghe Marian Neugu.
Fotografie coperta a IV-a: Gheorghe Marian Neugu.

Contact:

rocada12@yahoo.com
<http://rocada.webs.com/>
www.facebook.com/rocada.rocada

Nimic senzațional despre senzațional

Senzaționalul domină astăzi mass-media și se pare că o va domina pentru mult timp. Numeroase voci acuză capitularea presei serioase - de orice tip - în fața dorinței de profit și a publicului mediocru, care este majoritar. Cum ne afectează consumul (voluntar sau involuntar) de senzațional? Pierdem oare, în mod paradoxal, contactul cu realitatea din cauza realității fabricate de presă? Ne aflăm, oare, în fața unei situații fără precedent?

Vom încerca să găsim câteva răspunsuri, întorcându-ne puțin în trecut, mai exact în 4 iunie 1913, când, ca în fiecare an, toată Anglia așteaptă startul celebrului derby de la Epsom.

Este prezent chiar și regele, care are înscris un cal în competiție. Reprezentanții ai companiilor cinematografice caută cele mai potrivite locuri de filmare, pentru a surprinde cât mai bine cursa. Este epoca jurnalelor cinematografice, care fac înconjurul lumii, oferind imagine și informație publicului avid. Privirea tuturor se îndreaptă spre linia de start. Caii se aliniază. Se face liniște. Începe cursa! La jumătatea cursei, o femeie intră pe pistă și încearcă să lipească o panglică de calul regelui, dar este lovită în plin de animalul în galop. Este vorba de Emily Davidson, o membră a Mișcării Sufragetelor, o organizație care milita pentru dreptul femeilor de a vota. Ea va muri după câteva zile, însă incidentul va fi intens mediatizat, în primul rând datorită jurnalelor cinematografice. Dintre cameramanii companiilor cinematografice prezente, aproape toți au filmat ciudata scenă și au renunțat la filmarea cursei. Reprezentantul companiei The Warwick Trading, cunoscută pentru angajamentul față de știrile și reportajele de calitate, alege să filmeze în continuare cursa, ignorând tragicul incident. Decizia acestuia, luată în câteva fracțiuni de secundă, va costa scump compania, care va avea pierderi uriașe în lunile următoare, urmate, după doi ani, de faliment. Oamenii nu au mai fost interesați de cursă, ci de senzaționalul incident. Presa va exploata potențialul evenimentelor cu impact emoțional în deceniile următoare; evenimentele nu vor mai fi importante doar prin utilitatea și reprezentabilitatea lor, ci și prin emoția pe care o creează. Dacă evenimentul în sine nu e senzațional, poate fi prelucrat ca să creeze senzație. Începe fabricarea de eroi și povești care să placă oricărui om, din orice țară. Satul global se conturează. Iar cel mai bun exemplu este povestea lui Charles Lindbergh. În 1927, după ce traversează în zbor Atlanticul de unul singur, fără escală, el se transformă dintr-un pilot anonim în starul momentului. Toată lumea îi stă la picioare. Politicieni, regi, personalități culturale îl vor lănga ei. Presa momentului a simțit potențialul de vedetă al lui Lindbergh și l-a folosit. Dar nu era prima traversare a Atlanticului fără escală. Cu zece ani înainte, doi piloți britanici zburaseră și ei din America în Irlanda. Însă ei nu fuseseră transformați în eroi, mai ales că nu apăruseră în jurnalele de cinema. Iar în 1929 nici nu mai conta. Presa avea nevoie de un erou.

Cele două momente pe care le-am surprins în scurta noastră călătorie înapoi în timp ne arată că senzaționalul a existat de mult în presă, dar spun mult și despre prezent. Exemplele date fac referire la jurnalele televizate, dar în presa scrisă senzaționalul există de secole (vezi tableta din numărul 2/martie 2013). De fapt, este în firea omului să caute senzaționalul. Chiar și în istorie, cele mai cunoscute evenimente sunt cele insolite. Iar în ce privește personalitățile, avem tendința să reținem doar aspectele inedite. Totuși, incidentul de la Epsom și zborul lui Lindbergh erau fapte inedite prin ele însele. Astăzi, în schimb, evenimente fără importanță sunt îmbrăcate sub haina senzaționalului, care a devenit regulă, iar consumatorul se adaptează. Modul în care percepem realitatea și dorințele noastre sunt determinate, inevitabil, și de contactul permanent cu lumea creată de mass-media tradițională sau moderne. Nu ne rămâne decât să fim mai reflexivi cu ceea ce receptăm și cu noi înșine...

Contururi interioare: Despre romanul *Ferestre zidite*, de Alexandru Vona (II)

Incipitul romanului fixează un univers atemporal și aspațial și introduce cititorul în lumea personajului narator. Pe parcursul romanului vom observa că atemporalitatea devine una existențială. Timpul aparține singurătății și se contorsionează pe trăiri apăsătoare. Există două timpuri: un timp al romanului și cel din afara sa. „Eram trist, dar nu ca în toate zilele, mai precis, ca în fiecare început de zi, de tristețea multiplă a ochilor întorși de pe farmecul contururilor interioare (visez aproape întotdeauna), a creierului rupt din lanțul aventurilor de dincolo, aventuri în care toate nuanțele sunt semnificative – zâmbetul infim de pe obrazul fetei înseamnă că undeva în spatele meu s-a deschis o fereastră, se simte umbra norilor albi, respirația prăpăstiilor albastre și vântul rătăcind printre ramurile grațios ondulate ale plopilor, astea toate, bineînțeles, numai din marginea ridicată puțin a buzei umede - de tristețea sângelui ce-și găsește în vacanța somnului prilej pentru călătorii din ce în ce mai savante și o altă conștiință voluptoasă, a sângelui ce trebuie să alimenteze din clipa în care ne trezim membrele absurd agitate ce-l reduc la rolul lui umil de mesager orb al vieții.” Realitatea în care cititorul este introdus este aceea a visului, metodă prin care naratorul se autoevaluează testându-și conștiința cu cele mai dure adevăruri, având drept scop eliber-

area de sub tirania necunoscutului. Sintagma „ochii întorși de pe farmecul conturelor interioare” redă orientarea în straturile adânci ale conștiinței, aceiași ochi care reflectă oglinda sufletului sunt „întorși” oarecum către persoana care îi posedă pentru a se analiza. În incipitul romanului se stabilește diferența dintre vis și realitate. Visul este echivalat cu „vacanța somnului”, cu ruptura față de aventurile de dincolo. Tristețea devine una universală, care lasă urme „pe plaja corpului” ca niște „ochiuri de fluid amar”, și devine o prezență vie care dispare și apare în funcție de starea naratorului. Prezența altcuiva în cameră alungă singurătatea, implicit, tristețea. „În alte zile, tristețea aceasta mă părăsește atât de iute încât femeia de serviciu care îmi aduce laptele n-o mai găsește în odaie. Nu-și dă seama că aceasta e cauza pentru care simt nevoia să-mi vorbească despre timpul de afară sau să-mi explice zgomotul nocturn de la biroul din colț; eu însă știu că vorbele ei înseamnă că în mod neobișnuit tristețea mea, care acționează ascuns și asupra ei, s-a risipit și îi zâmbesc recunoscător pentru această bună veste.” Tristețea este asociată atât realității cât și visului. Ambele lumi, atât de intersectate pe parcursul romanului, sunt analizate prin intermediul imaginilor vizuale sugestive. Pornind de la această interpretare, primul titlu al romanului, „Intersecții”, ar putea fi

interpretat astfel: o permanentă intersecție a visului cu realitatea care amintește de fiecare dată că suntem niște „mesageri orbi ai vieții” cu „chip de lut”, niște călători care ne lăsăm purtați de împrejurări.

În cazul personajului principal visul apare ca o intensă activitate psihică, cu precizarea că aceasta nu reprezintă o eliberare de „obstacolele naturii exterioare” ci, dimpotrivă, este o activitate redată de influența realității exterioare asupra celei interioare. Căutării i se succede așteptarea, de unde și asemănarea acestei opere cu un roman al așteptării. Trecutul actualizat prin vis va adânci și mai mult îndoielile. Se cere ca această rememorare a trecutului să se finalizeze printr-o împăcare cu sinele dar metoda eșuează pentru că trecutul și tristețea aceasta seculară devin o obsesie pe care o remarcăm chiar din primul rând al romanului. Ceea ce reflectă de fapt romanul este lipsa comunicării iar cauza și soluția rămân necunoscute.

Romanul are un singur fir epic, simplu în aparență. Subiectul central îl constituie întâlnirea cu tânărul necunoscut și cu femeia misterioasă, a căror relație este aceea de frate și soră. Se îndrăgostește de această tânără și, din acel moment, naratorul va intra în mediul familial al tinerei pentru a o cunoaște mai bine. Va întâlni astfel o bătrână, a cărei prezență devine la fel de misterioasă în mo-

La prima lectură

mentul în care este anunțat de vecinul său, croitorul, că, de fapt, pe această femeie o știe moartă, pentru că s-a spânzurat de durere după moartea soțului său, bolnav de epilepsie.

Romanul abundă în detalii fizice. Orașul este anost, leneș, plouă mai tot timpul iar ceața nu întârzie să apară.

Personajele nu au nume, nu sunt individualizate, iar descrierea lor se limitează doar la aspectul exterior. În roman există doar croitorul, frizerul, telefonistul, un camarad de armată, contabilul, necunoscutul, tânăra misterioasă, bătrâna. Gesturile lor sunt banale iar fiecare prezentare a lor este realizată în așa fel încât să pară un strigăt interior, o poruncă interioară prin care se cere să se dezvăluie mai mult. „Îi vorbisem unei cunoștințe despre modul straniu în care, de la o fereastră, o femeie tânără răspunsese la salutul unui bărbat, soțul probabil, de pe stradă. Își lipise o clipă palma de frunte, ca atunci când vrei să vezi dacă ai febră, și apoi o depărtase cu o expresie de confuzie, de parcă o dată cu eliminarea posibilității unei halucinații, nimic nu mai era explicabil. Sunt gesturi care trebuie să fie urmate de ceva – nu se pot pierde în gol. Ca după aruncarea unei pietre într-un puț, urmează iremediabil așteptarea și, oricât de târziu, răspunsul din adânc. Nu-mi găseam cuvintele să explic aprehensiunea abia simțită.” Importanța pe care naratorul o acordă unor astfel de gesturi simple este inedită, iar suferința descoperirii inutilității acestora capătă proporții. Ideea care se dorește a fi subliniată este aceea că suntem

obișnuiți cu rutina zilnică și orice gest care nu face parte din obișnuința noastră este depășit repede. Exemplul îl întâlnim chiar în roman unde naratorul acceptă că realitatea exterioară este supusă unei convenții, echivalând acest fapt cu ușurința identificării unui obiect în propria odaie – scaunul – deoarece știe că locul lui este acolo, față de neputința recunoașterii aceluiasi obiect într-o odaie străină, fiindcă, admite acesta, de fapt nu văd nimic. Ceea ce rezultă de aici este faptul că această stare de întineric este universală, ne aparține tuturor. Detașarea naratorului de această realitate se realizează prin vis unde apariția cerului senin, în locul obscurității, îi oferă sentimentul dezlegării de aceasta. Observăm un detaliu important al fenomenului, întrucât această detașare de exterior se realizează în mod conștient, iar visul are loc în starea de veghe și este întotdeauna anunțat prin propoziții precum „mă întind atunci pe pat, învins; tavanul se întunecă din ce în ce, apoi se ridică încet, luminându-se până când, subit, obscuritatea dispare, mă simt ca sub un cer senin” sau „mă întind pe pat și jocul începe”. Activitatea din vis este asociată unei aventuri. Prin urmare, visul devine „un substitut al oricărui conținut sentimental și intelectual al asociațiilor de idei.”

Tăcerea este fenomenul care domină romanul. Personajul-narator nu poate evada din ea și nu i se poate opune. Tăcerea este dușmanul care nu întârzie să-i amintească acestuia de „întâmplările în aparență numai nesemnificative” cu care se întoarce de afară. Cu alte cuvinte, interiorul,

microcosmosul se află în permanență sub presiunea macrocosmului prin tăcere. Visul este invadat de acest fenomen negativ încât naratorul „simte cum vâltoarea năruie deodată cărămizile șubrede ale conștiinței.”

„Când întâlnesc un condiscipol nevăzut de mult, îl întreb dacă s-a însurat; dacă îmi răspunde afirmativ, îl întreb dacă are copii, cu ce se ocupă. Apoi se desfășoară lista colegilor comuni, cu aceleași întrebări, ca în fața unei autorități cu chestionare tipărite pe formulare. Nu cred să fiu prea distractiv. Oamenii se poartă cu mine ca automatele din gări. Nu fac nimic, nu se întâmplă nimic. Introduc o monedă, uneori primesc un răspuns precis și prevăzut de mine, ca bomboanele cu miros de săpun, învelite în hârtie lipicioasă; alteori automatul pare stricat, mai introduc câte o monedă, și încă una, tot nimic. Dacă suntem undeva în public, se întâmplă atunci uneori ceva extrem de neplăcut. Trece un necunoscut și cu un cuvânt repezit, ca un pumn în automat, spre interlocutorul meu, face să curgă deodată prin gura de tablă toate bomboanele.” Ceea ce naratorul subliniază în acest fragment este lipsa de socializare. Romanul este înțesat de trimiteri indirecte spre trăsătura caracteristică a omului – obișnuința – din cauza căreia dialogul dintre două sau mai multe persoane nu se rezumă decât la informații banale, superficiale care nu au un conținut important. De multe ori ne împotmolim în universul repetabilității și ne complacem atât de mult în existența noastră încât uităm că există nou. După Ambrose Pierce, obișnuința este

asociată cu cătușe pentru cel liber. Cel mai îngrijorător lucru este acela al asumării acestei întemnițări. Suntem prizonierii propriului nostru ridicol, suntem vinovați de economie de cuvinte înțelepte, suntem automatele care, o dată alimentate, oferim informații superficiale, doar de dragul de a schimba o vorbă cu o persoană pe care nu am mai întâlnit-o de mult. „Gura de tablă” le aparține acelor care preferă un lung drum spre nimic. Superficialitatea nu se resimte doar în cadrul comunicării. Образul încărcat de pudră ieftină al unei mătuși îndepărtate dă o notă de artificialitate tabloului.

Personajul-narator este un observator atent. Se simte inutil între doi deținători ai rutinei. Dialogul aparent între narator și un interlocutor ales la întâmplare, -proiecții metamorfozate ale eului său - nu are un conținut, cuprinde enunțuri scurte, interogații al căror răspuns pare a rămâne suspendat în timp. „«Te-ai gândit vreodată cum arată frizerii când pleacă seara acasă?» Cuvintele nu-mi traduceau bine gândul și rămăsesem o clipă paralizat. «Nu frizerii, vreau să spun oricine.» «Cum adică?» Nu eram în stare să mă gândesc la ce să răspund, totuși nu mă oprisem. «Nu înțelegi? Toți oamenii care pot fi văzuți făcând un lucru, fără îndoială puțin interesant, frizerii, telefonistii, în sfârșit mulți alții. » Continuasem fără să mai pot stăvilii fluxul cuvintelor. Vorbisem mult, din ce în ce mai încălțit, ca în vis, când nu pot să strig la vederea monstrului; ar fi trebuit să mă opresc de mult, omul recăzuse în indiferență, începuse chiar să dea semne de nerăbdare, râcăia cu

pantoful covorul uzat.”

Interogațiile de mai sus au rolul de a reda ideea lipsei de conținut datorată neputinței de a materializa prin cuvânt gândul. Această suferință provocată de imposibilitatea exprimării își așteaptă pedeapsa din partea eului său care îi atrage atenția: „Ciudată povestea asta cu frizerul, dar nu înțeleg de ce ești atât de curios, la urma urmei ce importanță are, lasă-l în plata Domnului.” Ceea ce frapează este nevoia acută de autoanaliză care determină metamorfozarea eului în diverse personaje, de data aceasta, frizerul: „Eram curios să știu dacă frizerul plecase sau dacă mai era cu mine. Tăcusem, închizându-mă adânc în mine; obrazul omului din față îmi devenise din ce în ce mai străin. Până a mă întreba ce căuta la mine. (Această operație durase mult, se săvârșise pe îndelete, trăsătură cu trăsătură.) În sfârșit, tăcerea ajunsese până la el. Mișcările lui într-o parte și într-alta stătea rezemat de spătarul scaunului, lăsându-și mâinile să atingă podeaua – îmi spuneau că reușisem; abia mai lupta cu somnul. Poate părea curios, dar uneori cred că pot provoca somnul când vreau, aproape cum deschid fereastra sau cum sting lumina. Am înțeles că puterea aceasta poate să scape de sub controlul meu.”

Fiecare proiecție metamorfozată a sa este rezultatul transformării materialului psihic într-o formă de expresie care devine posibilă deoarece caracterul menține permanent contactul cu realitatea. Cu alte cuvinte, suspendarea acestui contact ar echivala cu absența proiecțiilor activității psihice pentru că

existența acestora se datorează contactului direct cu realitatea. „Ajung extenuat acasă. (...) Adorm ca un student care nu și-a dat examenul fixat în ziua respectivă. Examenul amânat, întâmplarea pe care am fărâmițat-o pe drum, pe care am măcinat-o între pietrele de moară ale nerăbdării și timidității, îmi lasă un gust sălcu de neisprăvit; o umbră rece, ultimul reflex al tristeții, îmi întunecă apoi călătoriile din somn.” Observăm cum realitatea își exercită influența asupra inconștientului naratorului prin vis, procesul concluzionându-se cu reflectarea, pe un fond obscur, a materialului psihic. Caracteristica generală a acestor proiecții onirice este ambiguitatea, misterul. Interpretarea fiecărui fragment de vis ar fi posibilă dacă, în spatele lui, ar exista dorința de descifrare a acestora însă limbajul ramâne încifrat de la început până la sfârșit. Atmosfera care precedă visul este sinonimă cu tăcerea absolută, fenomen care induce caracterul într-o stare profundă de visare. „Când pașii ei nu se mai auziră pe trepte, avui impresia curioasă că eram foarte departe, rătăcit într-un fel de locuință lacustră, pe niște piloți nesfârșit de înalți. Alergai la fereastră împins de un val de neliniște bizară, de parcă în timpul nopții furtuna ar fi putut mătura toate celelalte așezări din jurul meu, lăsându-mă singur în mijlocul apelor. Strada urca liniștită în lungul casei și își urma drumul în sus printre pomii rari și gardurile cunoscute.” Visul abundă în simboluri. Locuința lacustră este temporară și nesigură, fereastra este motivul fundamental pe care se construiește romanul, iar fur-

tuna, în structura de adâncime a operei, este un simbol semnificativ pentru universul creat. Acesta se apropie foarte mult de atmosfera dezolantă a liricii bacoviene. Universul-interior al personajului narator este răvășit. Locuința lacustră din vis reflectă instabilitatea naratorului produsă de atmosfera care îndeamnă spre descompunerea spirituală și materială. Acest fenomen îl înspăimântă, motiv pentru care se trezește repezindu-se la fereastră și verificând dacă sentimentul de izolare și singurătate din vis este aieva. Imaginarul tenebros specific visului contrastează cu atmosfera liniștită a realității exterioare vazută prin fereastră. Imaginile reflectate prin proiecția onirică demonstrează că tocmai trăirile neclare, incertitudinile îl determină pe subiect să trăiască astfel de sentimente.

Naratorul atrage atenția cititorului, pregătindu-l pentru jocul atemporal al acestuia început voluntar. Acest joc al pendulării între prezent și trecut creează o falsă impresie a dinamismului. Tabloul este bogat în imagini vizuale, această exaltare estetică folosindu-se de superficial pentru a ascunde profunzimea. Evaluarea trecutului și rememorarea acestuia nu conduce întotdeauna la progres. Privitul prin fereastră este limitat de ramele acesteia. Pentru a căpăta un sens al vieții sale naratorul trebuie să-și descopere propriul rol în desfășurarea existenței sale. Un motiv pentru neputința acestuia de a evolua l-ar putea constitui propriul său raționalism. Absurditatea este un fenomen care apare din propria inițiativă a personajului, deși nu știe unde se fabrică asociațiile

absurde. Această confruntare cu absurditatea este asociată cu așa-zisul „vid existențial”. Noțiunea de vid este asociată omului modern de Victor Frankl și „a apărut în urma pierderii de către acesta a instinctelor și pulsionilor, pe de o parte, și a normelor culturale tradiționale, pe de altă parte.” Întâlnirile cu Kati se conturează tot în jurul vidului în care este dominat de sentimentul nostalgic al așteptării. Pentru narator întâlnirea cu aceasta este echivalentă cu „inevitabilul gol” pe care-l resimte înainte. Kati nu este imprezvizibilă, nu surprinde și este reprezentativă pentru lipsa acută de comunicare pe care o resimte subiectul.

Detaliile dau un sentiment de apăsare, iar asemănarea dintre obiecte are drept consecință tulburarea jocurilor secrete ale naratorului. Nicio trăire nu este uitată sau evitată, niciun gest sau vorbă a personajelor nu întârzie să fie analizate. Această analiză trezește însă îndoială pentru că, din punct de vedere teoretic, munca aceasta asiduă trebuie să se finalizeze prin ceva. Pe lângă descoperirea inutilității gesturilor apare dorința ascunsă de a cunoaște rezultatul intervenind aici așteptarea și implicit timpul descoperirilor.

Prin regimul nocturn naratorul își schimbă perspectiva și reconstruiește în fiecare zi un sens al existenței în confruntarea cu dezorientarea provocată de realitatea exterioară deși se aruncă de fiecare dată cu pasiune în apele noi. Plimbările nocturne îi relevă o altă imagine a orașului care i se dezvăluie deodată „ca silueta imobilă a unui vecin dintr-o sală de concert”. Tabloul static conturează

imaginea singurătății proiectată la rangul unei existențe amprentată de tăcerea universală. Privirea caută prezența unor ferestre, a unor posibilități de evadare din spațiul solitar.

Ceea ce remarcăm în mod deosebit este spiritul confesiv, motiv pentru care romanul este impregnat de sensul adânc al autenticității. „Cred că bucuriile cele mai simple ne sunt interzise de incapacitatea de a elibera, din când în când, mecanismele ce se uzează în slujba noastră. Se cuvine să-și aibă și ele ziua lor de vacanță. Am câteodată (foarte rar) sentimentul că nu mai sunt eu, așa cum o casă nu mai e ea când, stăpânii plecând, slugile ar ieși din odăile lor și s-ar agita după bunul lor plac prin saloane.” Kati nu iese din rutina obișnuită astfel că ceea ce urmează să întreprindă în fiecare zi este facil de anticipat de către narator. Adevărata inițiere în aventura existențială o constituie momentul când necunoscuta își face simțită prezența în gândurile naratorului. Îți amintește de fata care trecuse într-o clipă pe lângă el tocmai când profesorul discuta despre frumusețea reproducerii substituite. „...lumina obrazului ei forțase bariera negurii mute în care pluteam. Dincolo de această negură eram din nou infinit de sensibil și o primisem cu toată ființa mea deodată; fusese în același timp o înviorare și un fior.”

(Continuarea în numărul viitor)

Mai mult decât simplă relaxare

Michael Fesser este un tânăr muzician german, care trăiește în Cologne și care compune muzică ambientală, pop și de film. L-am descoperit întâmplător pe Youtube și m-a uimit numărul mare de vizualizări ale clipurilor sale cu muzică de relaxare, deși majoritatea vizitatorilor acestui site este atrasă de cântecul comercial. Chiar dacă are numeroși fani, Michael își vinde albumele ieftin (5-9\$) și încarcă majoritatea creațiilor sale pe Youtube. El compune mult, astfel că, din 2011 și până azi a reușit să înregistreze peste șase ore de muzică. Pe internet, înregistrările sunt însoțite de materiale video, care constau în filmări foarte bune pe care el le-a realizat în diverse zone naturale. Armonia dintre imagine și sunet este, fără îndoială, un element care îi alimentează succesul. Însă calitatea muzicii este cea care primează. Dincolo de calmul pe care îl induc, piesele se remarcă prin perfectă „colaborare” a instrumentelor cu sunetele electronice. Pianul domină toate compozițiile, oferind forță, iar sunetul chitarei le echilibrează prin suplețea specifică. Fundalul electronic adaugă dinamică și culoare, întregind demersul. Unele piese se construiesc în jurul unei singure teme, fără a aluneca spre improvizație superficială sau fastidios.

După cum afirmă însuși Michael Fresser pe site-ul său (relaxdaily.net), muzica sa este construită ca „hrană pentru minte”, având la bază ideea că omul trebuie să devină „mai puțin ocupat și mai uman”. Astfel, muzica de relaxare nu trebuie să te facă să te întinzi într-o stare de beatitudine, ci să te ajute să te întorci către tine însuși, prin realizarea contrastului cu rutina zilnică. Timpul petrecut ascultând muzică trebuie să devină „timp de calitate”, în care să-ți pui întrebări, care te vor ajuta să te concentrezi către lucrurile care contează cu adevărat pentru tine și, implicit, către o viață mai bună. Piesa mea preferată este No 072, mai dinamică, dar în același timp la fel de caldă și relaxantă. Dialogul dintre pian și chitară exprimă chiar contrastul dintre exteriorul solicitant și dorința interioară de a te relaxa. Sunetul pianului alternează între declamativ și șoptit, dezvăluind formele naturii, între vegetal și mineral, ca într-o călătorie pe dealurile Toscaniei, căci compozitorul a ales această regiune ca fundal vizual pentru piesa sa.

Într-o epocă în care muzica este percepută doar ca suport pentru dans sau ca pur refugiu afectiv, Michael Fresser ne amintește că ea este, în primul rând, un produs destinat minții, adevărata relaxare fiind o consecință a esteticului care stimulează gândirea.

O insulă, două destine Partea a V-a: Independența

Aminteam în numărul precedent despre campania generalului Charles Leclerc în colonia Saint-Domingue, menționând la final că situația avea să se modifice drastic în decurs de trei ani. Leclerc părăsea portul Brest în decembrie 1801, alături de un efectiv estimat la 40000 de oameni și sosea în Hispaniola circa trei luni mai târziu. Francezii au avut succes în debutul campaniei, ce a culminat mai apoi cu arestarea și deportarea lui Toussaint Louverture în Franța. Însă cu timpul, mii de francezi au căzut victime, în mare parte din pricina febrei galbene. Printre aceștia s-a numărat și Charles Leclerc. Campania europenilor urma să fie continuată de Donatien-Marie-Joseph de Rochambeau, cel care și-a condus trupele în ultima mare bătălie cu revoluționarii haitieni. La Vertières, în toamna lui 1803, insularii aflați sub comanda lui Jean-Jacques Dessalines și François Capois au obținut victoria decisivă, în consecință forțându-i pe adversari să părăsească țara. La finele lui 1803, francezii s-au retras din insulă cu efective diminuate considerabil.

Dessalines, eroul unei națiuni, proclama independența noului stat la 1 ianuarie 1804, la Gonaïves.

Jean-Jacques Dessalines

Amintește Jacques Nicolas Léger în *Haiti, Her History and Her Detractors* că, pentru ca ultimul vestigiu al dominației franceze să fie îndepărtat, numele de Saint-Domingue a fost schimbat, fiind adoptată vechea denumire a zonei occidentale, adică Haiti. Odată cu declararea independenței, Haiti se transforma într-o imensă tabără militară; numeroase puncte de interes au fost fortificate, pentru a le înlesni apărarea în cazul unei invazii franceze. Joan Dayan în

Haiti, History, and the Gods scria că Dessalines îi îndemna pe conașionali să lupte până la moarte pentru patria lor, reamintind în același timp atrocitățile comise de europeni de-a lungul secolelor. Mai mult, Dessalines era de părere că reușita în fața francezilor a servit nu numai propria-i națiune, ci întreaga Americă: „Mi-am salvat țara. Am răzbunat America.” Joan Dayan se întreabă însă: „pentru cine vorbește Dessalines?” Mai precis, cui se adresa acesta, atunci când în discursuri folosea atât limba franceză, cât și creola? Despre numeroși revoluționari s-a scris că nu cunoșteau franceza, din pricina educației precare; de regulă doar cei ce ocupau funcții de conducere și tratau direct cu europenii cunoșteau franceza. Despre Dessalines se spune că abia reușea să se semneze. În plus, mulatul Boisrond-Tonnere, educat în Franța, este autorul versiunii finale a Actului de Independență de la 1804, citit (susțin unii) de către Dessalines. Cu toate acestea, unii istorici (fie ei haitieni sau străini) îi descriu pe revoluționari drept capabili să înțeleagă franceza. Nu se poate preciza cu exactitate când a apărut creola haitiană, cert este că abia după 1980 se

Cu fața la trecut

poate vorbi despre o limbă scrisă. Lexicul este în mare parte de origine franceză, cu influențe nigero-congoleze. Creola haitiană (Kreyòl ayisyen) este o limbă apărută în urma contactelor repetate dintre francezi și diferitele popoare vest-africane stabilite în insulă, inițial servind ca mijloc de comunicare între sclavi și patroni.

Influența franceză poate fi sesizată și în alte sfere. Drapelul vertical bicolor haitian este inspirat de tricolorul francez. La 1803, pe drapelul insurgenților haitieni se regăseau culorile albastru și roșu. Conform Constituției de la 1805, drapelul haitian era alcătuit din negru și roșu. În

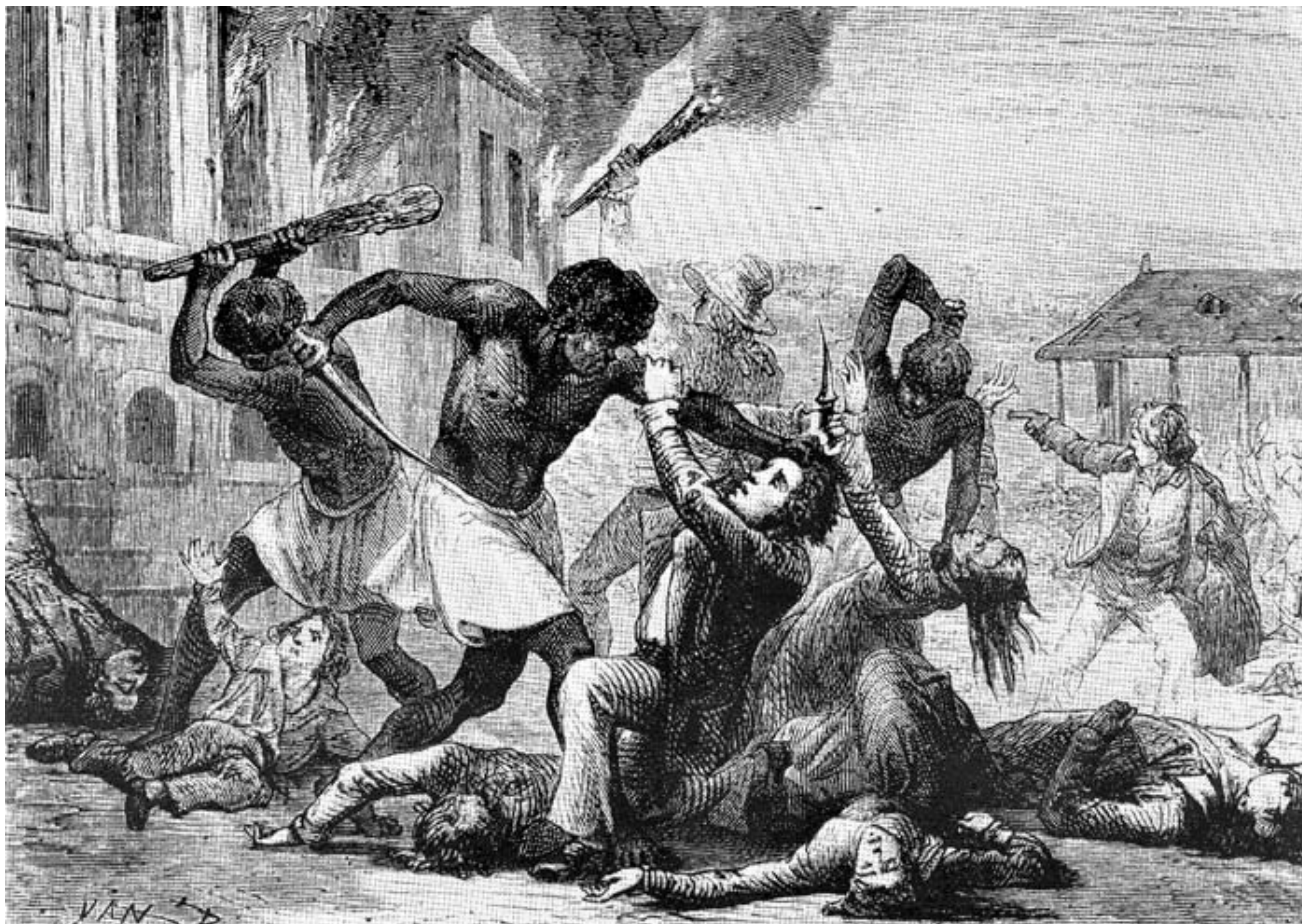
1806 se revine la forma albastru-roșu. După 1811, negru și roșu. În prezent, conform Constituției din 2012, culorile sunt dispuse pe verticală, cu albastru în partea superioară și roșu în partea inferioară. Roșu și albastru sunt culorile steagului parizian. Albul din drapelul francez este identificat în anumite surse cu monarhia. Mai mult, deviza „Libertate sau moarte”, folosită la 1803, era de asemenea inspirată din motto-ul revoluționar francez „Libertate, egalitate, fraternitate”. Actualmente, deviza Republicii Haiti este, conform Constituției, chiar „Libertate, egalitate, fraternitate”.

Franța a trecut de la

Prima Republică la Primul Imperiu în mai 1804, iar Haiti a făcut același pas după doar câteva luni. De ce și-a asumat Dessalines aceeași funcție ca și Napoleon Bonaparte? Léger susține că în încercarea de a se desprinde de schema de organizare franceză, haitienii au căutat o nouă titulatură pentru liderul noului stat, căci până în acel moment lideri erau așa-numiții guvernatori, o funcție transmisă de la europeni. Și totuși, cum respinge Haiti modelul francez? Léger consideră că această nouă titulatură nu a adăugat nimic la puterea dictatorială a lui Dessalines, care a refuzat însă crearea unei clase nobiliare, căci trăsătura definitorie a noului stat era egalitatea între cetățeni.

Una dintre principalele prerogative ale lui Jean-Jacques Dessalines a fost așa-zisa îndepărtare a albilor din Haiti, percepuți ca „elementul străin”. În acest sens, la scurt timp după proclamarea independenței de stat a fost declanșat -ceea ce istoricii numesc „Masacrul de la 1804”. Derulat din februarie până în 22 aprilie și purtat fără arme de foc, masacrul a fost catalogat drept un act de retribuție pentru politica impusă de europeni. Principalele ținte erau acum proprietarii de terenuri și soldații francezi. Phillipe Girard scrie în *The Slaves Who Defeated Napoleon: Toussaint Louverture and the Haitian War of*

Independence, 1801-1804 că în data de 18 aprilie 1804, la sosirea lui Dessalines în Cap-Haïtien, haosul pusese stăpânire pe orașul-port: execuții pe străzi, percheziții, tentative de a părăsi țara (fie pe vasele negustorilor, fie traversarea graniței orientale) etc. Se menționează de asemenea că oamenii vremii estimau numărul victimelor la circa 3000, „probabil o exagerare”, de vreme ce doar 1700 de albi mai rămăseseră în oraș în urma retragerii franceze din 1803. Tot Girard menționează că atât femeile albe, cât și cele mulatre, au fost abuzate sexual, probabil ca „răsplată” pentru atitudinea din trecut a patronilor față de sclave. Dessalines a prezentat

masacrul ca pe o formă de creare a națiunii, considerând că liniștea trebuia adusă prin vărsarea sângelui călailor.

Ce rămânea în urma acestor acțiuni represive? Orașe prădate, proprietăți și bunuri confiscate, uniuni din interes. Dessalines a declarat că toți haitienii sunt „negri”, punând astfel semnul egal între cetățenie și culoare. În zilele noastre, un străin (indiferent de culoarea pielii) este numit „blan”. Însă același Dessalines a acordat cetățenie și polonezilor (despre care se spunea că nu cunoșteau limba localnicilor și rareori franceză) ori germanilor ce inițial s-au aflat de partea forțelor franceze, văduvelor proprietarilor, francezilor

aleși, astfel încât uniformitatea rasială este doar un mit. Girard afirma: „Singura țară din lume condusă de sclavi emancipați era dovada vie că negrii nu se pot auto-guverna.”

C.L.R. James scria în *The Black Jacobins* că Dessalines a fost încoronat în octombrie 1804, însă proprietarii albi au rămas neatinși, iar negrii, în ciuda faptului că erau incitați, nu i-au deranjat pe albi. „Pace vecinilor noștri. Ură eternă Franței. Acesta este strigătul nostru.”

Pentru a revitaliza agricultura, Dessalines a restabilit sistemul plantațiilor. Numeroase terenuri au trecut în posesia statului, ceea ce a atras nemulțumirea foștilor

*Port-au-Prince, în jurul anului
1800*

proprietari. Alte terenuri au revenit patronilor de odinioară. Haitienii se vedeau obligați să muncească din nou pe plantații, deși aparent trăiau într-o țară liberă. Conflictele rasiale nu erau stăvilite nici în această perioadă, noi dispute iscându-se între mulatri și negri.

Însă sarcina noului guvern de a reorganiza țara era dificilă. În statul militar era nevoie de experți în administrație, de oameni iscusiți. Britanicii, prin guvernatorul Jamaicai, s-au arătat interesați de o colaborare cu haitienii. În schimbul exclusivității drepturilor comerciale externe, britanicii se angajau să protejeze insula. Léger scrie că refuzul lui Dessalines a făcut ca la acea vreme să fie reînnoite relațiile

comerciale cu Statele Unite.

Ca răspuns la decretul francezilor ce prevedea masacrarea haitienilor de peste 14 ani, Dessalines a declanșat în februarie 1805 un atac asupra zonei orientale, aflată la acea vreme sub administrarea generalului Ferraud. În martie, armata haitiană era în capitala Santo Domingo, susține Léger, care ar fi capitulat dacă nu ar fi apărut întăririle francezilor. Dessalines, de teama unui atac asupra coastei haitiene, a evacuat Santo Domingo.

Prin Constituția din mai 1805, sclavia era abolită definitiv în Haiti. Cu toate că a contribuit la organizarea noului stat, Dessalines era un personaj temperamental, obișnuit fiind ca ordinele să îi fie îndeplinite. Și aici Léger este de părere că abordarea liderului haitian nu era cu mult diferită față de despo-

tismul francez. Precedenții guvernatori - ca de Blanchelande, Sonthonax, Gabriel d'Hédouville, Leclerc, Rochambeau - obișnuiau să se sprijine pe forțele armate, astfel că nu sunt surprinzătoare deciziile lui Toussaint sau Dessalines de a implementa aceleași tactici.

Joan Dayan amintește că Dessalines a rămas fidel practicilor religioase comune haitienilor, cu alte cuvinte tradițiilor cu origini africane (Constituția de la 1805 garanta libertatea cultelor). Se spune însă că acesta nu ar fi urmat sfatul spiritelor, care îl preveniseră să nu meargă la Pont Larnage (acum Pont-Rouge).

Politica promovată i-a atras adversari lui Dessalines. Printre aceștia, Alexandre Pétion și Henri Cristophe. Dessalines impusese un regim drastic, un soi de militarism

agrare. Societatea era împărțită între cei ce lucrau pământurile și cei ce se asigurau că pământurile sunt lucrate. Cu timpul, relațiile dintre împărat și așa-numiții săi locotenenți s-au răcit. Zvonul că cei din urmă urmau să fie arestați a contribuit la crearea unui complot. În aceste vremuri, în sudul țării se contura o mișcare a cărui plan era limitarea prerogativelor liderului și extinderea libertăților cetățenilor.

Dessalines a ieșit din capitala Marchand (departamentul Artibonite, nordul țării), hotărât să suprime revolta din sud. Încercând să folosească forțele proprii și fără să acorde atenție avertismentelor ce veneau din partea consilierilor, împăratul s-a îndreptat către sud. În apropiere de Port-au-Prince, la Pont-Rouge, a fost înconjurat din toate părțile și împușcat, deși a încercat să se apere. Léger l-a descris pe Dessalines ca pe „o victimă a obiceiurilor regretabile ale vremii și a libertății a cărei garant a fost.” Ce ar trebui să înțelegem prin „obiceiurile regretabile ale vremii”?

Declinul lui Dessalines pare abrupt, însă pentru a putea vorbi despre decădere trebuie să analizăm și apogeul. A existat în realitate un asemenea moment? Știm că Toussaint a fost acuzat atunci când a dezertat din armata spaniolă și a trecut de partea francezilor. Însă în aceeași situație s-a aflat și Dessalines. „I-am zis lui

Dessalines să taie copacul, nu să-l smulgă din rădăcină” - acestea erau cuvintele lui Toussaint cu referire la atitudinea aliatului său în vremea așa-numitei „campanii de pacificare”. La Crête-à-Pierrot, Dessalines a ținut piept ofensivei lui Leclerc. La scurt timp însă, încheie o alianță cu Leclerc, Pétion și Rigaud. Conștientizând planul europeanilor de reinstaurare a sclaviei, Dessalines rupe alianța cu francezii. La fel a acționat și Pétion, un vechi rival al lui Toussaint. Însă atunci când Leclerc i-a cerut lui Dessalines să-l aresteze pe Toussaint, generalul francez s-a lovit de refuzul haitianului. La Vertières, Dessalines a luptat alături de rivalul Pétion. A reprezentat proclamarea independenței apogeul carierei lui Jean-Jacques Dessalines ori a fost acesta începutul sfârșitului?

După campania dominicană din 1805 și declinul lui Dessalines, Henri Christophe s-a aflat în mijlocul luptei pentru putere cu Alexandre Pétion. Henri Christophe împărțea ideile defunctului împărat cu privire la prerogativele unui lider. Insurecția nu atinsese nordul țării, acolo unde Christophe s-a retras de teama represaliilor ce puteau avea loc în sud, în fieful lui Pétion. În ochii săi, unica soluție de moment era menținerea unei discipline severe și a puterii absolute. În regiunile din sud și vest se dorea însă limitarea autorității

liderului statului. În fruntea mișcării, Alexandre Pétion, fiul unui francez înstărit și al unei haitiene. Léger susține că acest personaj lua decizii după voia inimii, dorind să ofere poporului numeroase libertăți, crezând că oamenii pot prinde drag de muncă dacă vor fi împrietărit. Cristophe în schimb era un individ calculat, un adept al ideologiei lui Dessalines: o mână de fier este menită să îi țină în frâu pe oameni.

Din pricina disputei pentru putere, statul haitian a fost împărțit. În 1807 existau două diviziuni: Statul Haiti (în Nord), respectiv Republica Haiti (departamentele vestice și de sud). Abia în 1821 se reușea reunificarea țării, sub Jean Pierre Boyer, protejat și succesor al lui Pétion. Ca și predecesorii săi, Boyer a dorit să își extindă influența și în zona orientală, acolo unde Santo Domingo își proclamase independența față de Spania.

În mandatul lui Boyer a fost semnat tratatul de la 1825. Franța recunoștea independența statului insular în schimbul unei indemnizații de 150 de milioane de franci (redușă după 1838). Acesta a fost prețul suveranității haitienilor.

Atins (II)

5

Picăturile se izbeau violent de fereastra camerei.

Sunetul îl enerva suficient de mult încât să nu doarmă și să stea în poziția de șezut pe canapea, fumând țigară după țigară și descărcând în el o nouă sticlă de Jack Daniel's. Se încălzise de la alcool, așa că își dădu jos tricoul transpirat. Computerul era stins, luminile de asemenea. Veioza de lângă el lumina greoi o mică parte a mesei din sticlă, mai exact colțul de care avea nevoie Cristi, colțul pe care se afla paharul niciodată gol, sticla de whisky și pachetul de țigări Camel de lângă scrumiera aproape plină.

Ploaia începuse de aproximativ două ore iar știrile meteo anunțau că nu avea să fie o ploaie de scurtă durată. Liniștea dinaintea fundalului creat de ploaia de afară îi derutase atât de tare gândurile încât simțea venele tâmpelor pulsând greoi, scoțând un sunet înfundat și prea puțin plăcut.

Starea lui se agrava, iar el știa asta. Dar nu încerca nimic pentru a schimba situația. Și oricum, chiar de ar fi vrut, nu ar fi reușit. Privi ceasul ce ticăia înfundat pe peretele din fața lui. Era 2 și 10 minute. Cristi era în mijlocul nopții, căutând ceva ce oricum nu mai exista de ceva timp, ucis de mâna lui, distrugând toate posibilitățile de a reclădi ceea ce dădămasese. Însă persoana la care se gândea de atâtea zile în șir tocmai își făcu simțită prezența. Intră în cameră, deschizând ușa într-un scârțâit enervant. Îl privi pe băiatul ce tocmai își mai turnă o porție de whisky în pahar, apoi intră pășind în cea mai mare liniște, așezându-se în final pe unul dintre fotoliile de lângă masa de sticlă. Cristi se purta ca și când prezența Anei era cât se poate de normală, sorbind însă țâria din pahar ca pe o otravă iminentă. Ana își luă poziția ei preferată și îl privi de data aceasta cu niște ochi triști, ușor muștrători.

-De ce bei? întrebă ea cu o voce suavă, ce nu mai răsunase atât de plăcut în acea cameră de foarte mult timp. Înainte nu beai atât de mult.. Acum... Te-ai schimbat... Te-ai schimbat mult...

Când ai de gând să ieși din starea asta?

Băiatul își aprinse o țigară din care trase primele două fumuri, privind-o pe Ana cu niște ochi ignoranți și injectați. Părea dezinteresat de vorbele ei; doar el știa ce se mișca înăuntrul lui la fiecare secundă în care auzea vocea fetei.

-Ce contează atât de mult pentru tine? întrebă Cristi fără să observe non-coerența cuvintelor sale, ridicându-și ochii roșii de pe suprafața mesei de sticlă, sorbind din nou din paharul de țârie.

-Nu-mi place să te văd așa și credeam că știi asta...

-Mie-mi place... i-o reteză băiatul brusc.

După ce Cristi încheie absolut orice modalitate de discuție, timpul se coagulează îndreptându-se spre o variantă prea puțin dorită de cei doi tineri.

Sticla de Jack Daniel's își făcea simțită puterea asupra minții băiatului, tot mai amețit de euforia în care se zbătea de câteva săptămâni. Imaginile din jurul său prindeau un contur ciudat, funny, așa cum îi plăcea Anei să spună, orice barieră spulberându-se ridicând noi ziduri mai trainice decât cele ale realității. Întreaga cameră se învârtea în jurul unui punct greu de distins, care disproporționa imaginea băiatului, încât o serie de sentimente, nu toate pozitive, îl îndemnau la gânduri și acțiuni neclare, pe care nici el nu le înțelegea cu adevărat, dar le simțea prea puternic ca să poată reacționa brusc la instinct. Nu mai distinge realitatea de imaginație. O privea pe Ana cu niste ochi aprigi și duri, îmbibați în alcool atât de tare că o usturime de oboseală îi apărură ca cearcăne. Printre genele-i amețite, o zări pe Ana ridicându-se de pe fotoliu, făcând câțiva pași către fereastra camerei, unde își scoase telefonul mobil și începu să vorbească înfundat, cu o expresie a chipului luminată parcă. Imediat, o serie de întrebări grele își făcură apariția în mintea lui Cristi.

Cu cine vorbește?

De ce s-a luminat așa brusc la chip în momentul în care a răspuns la telefon?

De ce râde...?

De ce zâmbește...?

De ce își rotește o șuviță de păr între degete...?

Etc etc...

Își aprinse o altă țigară, stingând ce mai rămăsese din cealaltă cu mâna tremurând, neștiind nici el dacă era din cauza alcoolului sau a valurilor de gelozie ce începeau să îl cotopească. Cu noi priviri, o țintea pe Ana care își continua convorbirea în același mod.

-Da... A fost frumos aseară... M-am simțit chiar bine...

Acestea erau primele cuvinte pe care Cristi reuși să le distingă în vocea înfundată și șoptită a fetei. Cristi își încruntă privirea, simțindu-și venele cum îi pompează violent sânge otrăvit.

-Sper să repetăm cât de curând...

Vocea ei aruncă vizibil venin asupra imaginației lui afectate, otrăvite deja de sticla de Jack Daniel's. Și-ar fi dorit să se ridice în picioare, să se ducă la ea și să îi smulgă telefonul din mâini. Ar fi vrut să audă el însuși vocea de la celălalt capăt al firului, pentru a cataloga întreaga situație. Și-ar fi imaginat cum îl amenință pe cel ce încerca să creeze momente plăcute și intime cu Ana și cum la câteva zile îi zdrobește țeasta, călcând-o apoi în picioare ca în filmele violente.

Și-ar fi dorit să se întâmple toate astea, însă alcoolul din sânge nu îl lăsa să facă nici măcar prima mișcare a imaginii. Era cotropit atât de rău de acea euforie negativă, încât nu își putea mișca prea multe părți ale corpului.

În sufletul său sămânța de gelozie rămăsese, chiar dacă dorea să încheie absolut orice relație cu Ana. Privirea lui, goală și plină de o furie care pe fiecare secundă ce trecea devenea incontrollabilă, deslușea diferite mișcări asupra fetei care își continua convorbirea în același mod precum o făcuse până atunci. Cristi auzi la un moment dat un râset ciudat din partea ei... Îl recunoscuse imediat... Râsul acela devenise unul dintre motivele pentru care pusese punct relației. Nu era un râs normal, era un râs al infidelității, un râs pervers și atrăgător pentru orice bărbat dorea să facă doar sex, nimic mai mult, fără implicații, rezumându-se doar la plăcerea carnală. Era acel râs ce ascundea multe imagini erotice și multe relații infidele cu cei din jur.

Aceasta era impresia pe care Cristi o dezvolta în interiorul său de câteva minute. Nu avea putere să facă nicio mișcare în plus... Nu avea putere nici să mai ridice paharul de băutură din fața lui. Abia trăgea fumuri din țigara pe care tocmai o aprinsese. Pleoapele îi erau grele. Ochii îl

usturau. Urechile îi erau înfundate, iar trupul greoi... Închise ochii vreme de câteva momente și își lasă trupul să se întindă lin pe canapea. Nu aruncă țigara... Mai trase un fum, apoi luă poziția mortului, având în loc de lumânare jumătatea rămasă din țigara aprinsă, care mai fumea. Căzu rapid într-un somn adânc, lăsând-o pe Ana în soarta ei.

6

Nu știa exact după cât timp s-a trezit. Nu era nici treaz, nici beat – mai simțea puțin alcool în trup. Deschise ochii în liniștea și întunericul suprem, convocându-se cu o durere de cap subtilă și un gust amarui și uscat în gură. Ura să se trezească așa. O soluție ar fi fost să renunțe o vreme la alcool, dar această cale nu i se părea deloc agreabilă. Se ridică în capul oaselor și privi în jur. Masa de sticla era curată, ca întotdeauna, paharul umplut pe sfert cu whisky, sticla pe jumătate goală se afla undeva pe mijlocul mesei, pachetul de țigări era deschis, plin, iar scrumiera nu avea decât un muc de țigară în ea. În întreg apartamentul nu se simțea nicio prezență. Probabil Ana plecase. Luă o gură zdravănă de tărie apoi își aprinse o țigară. Privi printre jaluzelele orizontale și albe din dreptul ferestrei încercând să își dea seama cum era vremea în acea noapte. Ploua în continuare... Dar de data aceasta nu era liniștită ca mai devreme. Un vânt puternic izbea crăcile copacilor din zonă, de ferestrele clădirilor, picăturile erau azvârlite încolo și încoace, iar umbrele formate se plimbau în toate părțile pândind prada din sălbăticiunea nopții. Nu mai era o ploaie de miez de toamnă. Picăturile reci și calme se transformaseră în gloanțe greu de stăpânit, mari și violente, ce izbeau ferestrele ca niște proiectile ce parcă atacau apartamentul ca pe un bunker aflat sub asediu.

Cristi luă o nouă gură zdravănă de alcool, apoi se ridică de pe canapeaua deranjată, îndreptându-se încet spre fereastră. Mișcă un pic jaluzeaua, doar cât să poată privi afară. Copacii din jurul aleii erau verzi... vii... Ca și când ar fi fost în mijlocul verii... Ploaia părea a fi caldă... În nici un caz nu se afla în mijlocul toamnei.

Cristi se întoarse clătănându-se ușor spre canapea și își mai toarnă o porție de Jack Daniel's. Trage alte câteva fumuri din țigara aprinsă, apoi o stinge în scrumiera curată de pe masa de sticlă. Știa că după acel pahar va ajunge din nou în stadiul de mai devreme: întins pe canapea, scoțând prin pielea împuțită alcoolul băut. Nu avea altceva

mai bun de făcut. Ana plecase... Probabil că a doua zi avea să se întoarcă, ca de fiecare dată, pentru a-l mai chinui un pic cu prezența ei angelică. Era parcă un blestem... Un blestem pe care îl simțea atât de amar și atât de agresiv încât mai niciodată nu putea gândi lucid. De aceea alesese alcoolul ca scut. Cristi nu mai deosebea realitatea de imaginație. În mintea lui totul era o adunătură de gânduri violente și sinucigașe, ce încercau să fie stăpânite de o anumită conștiință. La început, blestemul fusese plăcut la atingere, îndeajuns cât să îi coloreze viața cu o nuanță mai plăcută. Odată cu trecerea timpului totul s-a schimbat radical, ducând realitatea într-un colț tulburător al iritației. Acțiunile lui luau o nuanță prea puțin plăcută.

Probabil acesta era motivul pentru care Ana a pus la un moment dat piciorul în prag hotărând să aleagă alt drum. Dacă voia să cântărească situația, Cristi își dădea seama că tot ce se întâmplase de-a lungul anilor de facultate, care au însemnat practic anii relației dintre cei doi, fusese din cauza lui. El gândise totul de la bun început, astfel încât să se ajungă în momentul în care se afla în acea noapte. Își dorise despărțirea de Ana, își dorise suferința prin care trecea în acele clipe, își dorise singurătatea de care suferea de atâta timp, își dorise și își planificase situația de-a-ntregul încă de la început.

Oare chiar așa să fi fost așezate gândurile lui? Cu siguranță, chiar dacă aceste lucruri nu aveau să fie adevărate, Cristi nu conștientizase cu adevărat unde avea să împingă totul. Trebuia totuși să se învinovățească pentru tot ce-a făcut? Nu avea de ce... Era deja blestemat. Se autope-depsise înainte ca totul să se întâmple, alegând o variantă a vieții mai puțin plăcută.

Își mai turnă un pahar de Jack Daniel's, pe care îl dădu pe gât instantaneu, după care se întinse la loc pe canapea încercând să adoarmă. Poate așa avea să uite totul. Poate că a doua zi, totul avea să se regleze, totul avea să revină la normal. Lângă el, pe canapea, avea să fie Ana, care dormea susurând cu capul pe pieptul lui ; la câteva străzi distanță aveau să îi aștepte prietenii lor, cu bagajele făcute pentru o excursie undeva la munte ; în sertarele biroului avea să se ascundă o cutie neagră, ce conținea două inele de logodnă.... Iar planurile viitorului aveau să fie bine ascunse în suflitele și mințile lor...

Sunetul picăturilor de ploaie se auzea parcă mai zgomotos ca în momentul în care el se trezise, furtuna dând semne că se întetește, aducând vești din ce în ce mai proaste. Luminile pâlpâitoare ale fulgerelor de afară o să îi deranjeze ochii până în

momentul în care mintea lui se va închide, lăsând volumul zgomotelor naturii la minim. Încercă pentru moment să își lase gândurile libere creând o ipostază vidă. Numără vreme de câteva secunde picăturile ce se auzeau bocănind pervazul ferestrei și se părea ca metoda să rezultate. Zgomotele din jur nu se mai auzeau atât de puternic, totul rezumându-se la numărătoarea greoaie, care parcă decurgea cu încetinitorul, a picăturilor de ploaie. Pocnetul dezintegrării picăturilor se auzea din ce în ce mai înfundat, derulat parcă de zeul atotputernic în cea mai lentă viteză. În cele din urmă, Cristi se cufundă într-un somn adânc, alcoolizat, în care nici măcar visele nu își aveau locul.

7

Atingerea ei rece îl făcu să tresară... mental. În ciuda acestui fapt, el se afla într-un somn mult prea adânc pentru a mai putea reacționa în vreun fel, dar simțea, din depărtarea realității, atingerea rece și tăioasă, de mai bine de câteva zeci de secunde. Încercă pentru moment să își deschidă ochii însă o greutate îl împiedică. Atingerile reci continuă... Degetele ei subțiri și puternice îi explorau pieptul schilodit ce pompa oxigen rapid. Trupul tremurând îi accepta nimfei orice sacrificiu... Simți în paralel o erecție puternică. Atingerile ei îl introduseseră într-o lume demult uitată. Un dor năprasnic îl învălui vreme de câteva minute, dându-i impresia că tot ce se întâmpla făcea parte dintr-un vis, un vis frumos... cu mici tente de coșmar. O forță uimitoare îl împiedica să deschidă ochii.

Pe fundalul sonor al furtunii de miez de vară, auzi o voce cunoscută, care întotdeauna îl liniștise, ce îi șoptea cuvinte de iubire. O voce suavă, simplă și în același timp complicată, care îi îmbiba creierii cu ficțiuni ale unei povești de iubire demult distruse.

-Încă te mai iubesc...

Vocea Anei îl învăluia, lovindu-l parcă din toate colțurile camerei. Ar fi vrut să îi răspundă, dar nu se putea asculta pe el. Era dominat...

-Încă te mai iubesc...

Acum, totul nu era decât o ficțiune amărită... Cu siguranță o amărită de ficțiune ce lua amploare, poate chiar un vis « erotic ». Nu vroia să îl trăiască, vroia să pună punct înainte ca totul să se transforme într-un adevărat coșmar. Coșmarul lua amploare... Un sărut scurt își făcu simțită prezența în același mod rece și teribil precum începuse totul. Buzele erau perfect conturate precum erau în realitate buzele Anei. Aveau

aceeași dorință, aceeași tărie perfectă. Buzele coboară încet pe trupul schilod și transpirat.

La un moment dat, brațele lui Cristi fură imobilizate de două mâini mici, extrem de puternice. Băiatul nu putea face nicio mișcare împotriva puterii divine pe care o simțea deasupra sa. Buzele, cu săruturi apăsate și senzuale, coborâra până în dreptul abdomenului. Voia să reacționeze.... Puterile îl lăsaseră demult. Buzele ei reci creau săruturi tăioase. Forța divină a fantasmei ce îl chinuia de mai bine de zece minute, îi desfăcu cureaua de la blugi cu o ardoare ieșită din comun, pe fundalul vocii feminine ce îl tachina cu cuvinte pe care Cristi nu le mai auzise încă din momentul în care relația dintre el și Ana se prăbușise. Știa că trebuie să oprească acel cerc înainte ca totul să se transforme într-un adevărat coșmar. Niciunul din mușchii săi schilodiți de atâtea sticle de Jack Daniel's nu putea reacționa. Săruturile ei erau atât de puternice....

Ochii îi erau închiși... cu atâta putere încât pleoapele îl dureau. Nu îi putea deschide deși asta își dorea. Simțea buzele Anei, reci... Simțea plăcere.... Prea multă plăcere.... Voia ca totul să se oprească. Voia ca nimfa ce stătea deasupra lui, nimfa ce îi șoptea că îl iubește, nimfa ce îl excita, să dispară. Imaginea persista. Totul parcă se răzbuna pe modul său de a trăi, pe modul de a înțelege tot ce se mișcă în jurul său. Călcuse prea mult pe toți cei din jurul său. Mințise și distrusese atât de multă lume încât nici el nu realiza dacă putea sau nu să se oprească. Visul se transforma pe fiecare secundă ce trecea în cel mai mare coșmar.

8

În următoarea dimineață, Cristi se trezește transpirat și gâfâind. Știe că ceea ce se întâmplase în noaptea precedentă nu fusese întocmai un vis. Pune în balanță toate cele întâmplate. Apariția ei în diferite momente, atingerea ei clară, vocea ei impunătoare, imaginea ei perfectă... Unde este Ana? Ce se întâmplase cu ea? Își aruncă privirea pe fereastra camerei. Câțiva fulgi de nea își fac apariția izbindu-se de pervazul argintiu din exterior. Cristi deschide fereastra și atinge cu grijă imaginea clară din fața ochilor săi. Temperatura rece nu îl afectează cu nimic. Îl face chiar să se simtă mult mai bine. Un fior brusc îl trece imediat cum prinde un fulg de nea în palmă. Îl observă cum se topește, dispărând în neantul realității.

Ochii săi privesc în gol încercând să găsească o explicație pentru toate cele întâmplate. Realitatea nu este întotdeauna explicabilă și, sub cele mai multe forme, devine total neplăcută pentru cei ce o conștientizează și o observă. Se întoarce în interiorul camerei sale și privește în jur. Aceeași realitate.... Sticle de whisky, pachete de țigări, haine jechoase aruncate peste tot în jur.... Mizerie... Totul este o mare mizerie... ca și întreaga lui viață. O mare mizerie... Doar masa de sticlă tronează într-o curățenie obsedantă, păstrată de cineva care oricum nu mai exista. Cine? Unde?

Un miros ciudat învăluie întregul apartament. Nu este un miros plăcut. Nu este mireasma care îl învăluia de atâta vreme.... Mireasma ei. Este mireasma unui corp în descompunere.... A unui hoit... Pentru moment îi vine să vomite, un ghem din stomac încercând să iasă la suprafața realității. Făcu câțiva pași ținându-și respirația, până în mijlocul camerei. Răscolește într-un morman de țoale de pe canapeaua pe care adormise, adume când în căutarea hoitului de la care vine mirosul insuportabil ce ar fi ridicat din morți un întreg cimitir. Are ochii ieșiți din orbite, injectați, prematur treziți... Izbește cu putere unul dintre fotoliile din mijlocul camerei, apoi lovește cu piciorul biroul pe care se află computerul tăcut.

Răscolește vreme de câteva minute întreaga cameră, în cele din urmă gâfâind nervos în fața șifonierului. Poate că de acolo.... Deschide ușile cu grijă... Trupul Anei. Îndesat ca un morman de carne într-o plasă în mijlocul pieței centrale a orașului. Trupul ei în descompunere, devorat pe jumătate de putrefacție. Picioarele... brațele... sânii... Doar chipul îi rămăsese intact. Cu aceeași expresie a feței... Cu ochii bulbucați, și cu gura strâmbă... Într-o baltă de sânge încheșat se afla trupul neînsuflețit al Anei, marea iubire a celui care își dedicase viața singurătății și a suferinței. Iubirea nu îți poate oferi decât suferință... decât neliniște... Așa spunea de fiecare dată Cristi...

Cristi se prăbușește în genunchi cu ochii ațintiți către trupul neînsuflețit ce zăcea în șifonier de foarte multă vreme. Atinge trupul neînsuflețit pentru a se lămuri că este real. Este într-adevăr real. Știe că ceea ce facuse era de neiertat. Realitatea devine prea dură pentru el.

Băiatul sărută mâna cadavrului în descompunere și, zâmbind, închide ușa șifonierului, se așază pe canapea, își aprinde o țigară și își umple paharul de pe masă cu alcoolul său preferat.

Cu buldozerele în piramidele mayașe

O firmă de construcții a distrus una din cele mai mari piramide mayașe din Belize, pentru a extrage piatră, în vederea construirii unei șosele. Piramida, cunoscută sub numele de Nohmul, avea cel puțin 2300 de ani și era cel mai important sit arheologic din nordul țării. Constructorii s-au scuzat susținând că au confundat situl cu un deal, dar arheologii spun că acest lucru era imposibil, întrucât piramida avea contururi clare și o înălțime de 100 de picioare, în condițiile în care terenul din zonă este, în general, plat. Poliția a deschis o anchetă și se așteaptă pedepsirea vinovaților.

În Belize, o țară acoperită de junglă, cu doar 350000 de locuitori, dar cu numeroase vestigii maiășe, distrugerea siturilor arheologice pentru materiale este o problemă endemică. Totuși, incidentul de la Nohmul este cel mai grav de până acum și scoate în evidență probleme mari ale micului stat centramerican, precum corupția, proasta gestionare a resurselor culturale, nivelul cultural scăzut al populației.

McDonald's va deveni cel mai mare distribuitor de carte din Marea Britanie

La sfârșitul anului 2014, gigantul retailer al fast-foodului va fi înmânat 15 milioane de cărți mâncătorilor de Happy Meal, în cadrul unei campanii care „are scopul de a-i face pe oameni să redescopere plăcerea lecturii”. Așadar, mâncarea care te îmbolnăvește fizic te poate însănătoși intelectual. În Marea Britanie, un studiu a arătat că doar 50% dintre copii citesc regulat, fapt îngrijorător pentru viitorul țării, după părerea oficialilor. Un alt studiu (desigur, al celebrilor cercetători britanici) a arătat că există o legătură între numărul de cărți din biblioteca proprie și succesul în viață. Cu cât ai mai multe cărți, cu atât ai șanse mai mari de a avea o viață împlinită. Și cum unul din trei copii britanici nu are nicio carte acasă, se anunță vremuri grele. Așadar, urmând logica cercetătorului britanic ajungem la concluzia că mâncând fast-food (și primind cărți pentru asta), vom avea succes în viață. Asta da reclamă!

Revistele literare se adaptează Erei Digitale

Revista americană *Poets & Writers* are în baza de date 866 publicații literare în limba engleză, din care 14 au fost lansate în ianuarie 2013. *P&W* a urmărit șase dintre toate acestea, pentru a descoperi cum le influențează evoluția digitală.

Jacket2, o revistă online de poezie lansată în 2012, a avut deja 300000 de vizitatori în primul an de la lansare, dovedind că formula plății online poate fi mai eficientă decât tipurile de plată „tradiționale”.

O altă mică revistă de poezie care se bucură de succes este *Octopus*, una din primele publicații digitale. Inițial a avut și o variantă tipărită, care însă nu a fost populară. În ultimii doi ani, redacția a renunțat la aceasta și s-a concentrat exclusiv pe varianta online, rezultatul fiind neașteptat de bun.

Spre deosebire de publicațiile menționate mai sus, *N+1* se folosește de mediul online pentru a atrage mai mulți cititori către ediția tipărită. Cei mai mulți cititori preferă însă cele câteva articole postate pe internet și puțini fac pasul următor – cumpărarea revistei tipărite.

Două reviste literare de tradiție, care există și în variantă online, se bucură de cel mai mare succes în mediul online. Prima este *Electric Literature*, care, datorită unor campanii publicitare reușite și a unei politici editoriale bine gândite, atrage 1000 de noi cititori online (care plătesc pentru conținut) săptămânal. *The Paris Review* este cea mai citită publicație de cultură din lume și acest fapt se datorește internetului. Aproape toate abonamentele lunare, atât pentru ediția tipărită, cât și pentru cea electronică, sunt cumpărate online, aplicația lansată de revistă pentru telefon a fost descărcată de 10000 de ori, iar rubrica online de interviuri a avut până acum 550000 de vizitatori. *R.O.C.A.D.A.* mai are mult până acolo, dar ne mândrim cu peste 1200 de cititori unici care ne-au vizitat site-ul în cele 8 luni de existență.

Cutia de chibrituri

M-am ascuns lâng-o cutie de chibrituri
de multe ori îmi imaginez că nu ești tu,
că e doar lumina care cade pe covor
sfâșiată precum un trup ce se zbate în visare

Tremur, izbit de amorul anarhic,
înstrăinat ca o candelă sudată
de vitraliile unui lăcaș tot mai gol

Un fragil păcat la buza oaselor,
mă-nțeapă cu-atâta vânt și-atâta singurătate,
încât sufletu-mi pare foarte greu
de parcă atârnă de el un înger

Gândul începu să-și dea ultima suflare,
așezat pe mâna catranului miop
sărutându-și ecoul strigătului de ajutor.
(Georgian Ghiță)

La fel

Aștept
să vină ceva necunoscut
aștept să se scurgă pe undeva timpul
din retine
timpul, cel care mă lovește
lăsându-și amprentele pe chipul meu

Totul e la fel
glasul orelor grijulii cu itinerariul timpului
se ascunde în vorbe mărețe
același freamăt constant
fără de care oamenii s-ar usca
și ar muri

Sufletu-mi îngenunchiat stă de strajă
pe alocuri se zărește o nuanță de îngeri
ce se scaldă într-o zare de aprilie
printre ei curge o rază
bubuie pământul -
- totul e la fel

(Georgian Ghiță)

Ea

ea este cea mai frumoasă poezie
când îmi dă voie s-o citesc.
ea mă reduce la stadiul de copil
când îmi dezvăluie întâmplător
bomboana de cafea a sânului ei.
respirația îi năvălește asupra-mi
ca un taifun cu miros revărsat
pe sub ușile Raiului
atunci când îi simt carnea mică
strivită
sub carnea mea mare- ca o carne-mamă.
numele ei e un blestem crăpat
în nenumărate perechi de buze
și tot atâtea săruturi furate.

(Cristi-Ana Popescu)

După-amiază

Să ne așezăm în jurul
mesei în formă de țestoasă.
Să ne-ntrebăm de ce se trag clopotele
undeva, în josul străzii,
la cârciumă.
Să nu ne întrebăm ce este
întâmplarea.

Să ne minunăm de petala buclată
a garoafei din vază,
să facem liniște, preț de o clipă,
în cinstea ei, că
ne dă voie s-o privim cum se topește.

Să ne întrebăm de ce nu suntem
buburuze.
„Bucură-te!”, îmi spui,
„Buburuzele sunt pline de cântec
și zborul li-i greu.”
Aha.

Măsuța în formă de țestoasă
ne privește plictisită.
Se ridică și pleacă la cârciuma
din josul drumului.

Între noi doi, rămâne doar aer.
Pe care ne grăbim amândoi să-l adunăm,
să ne umflăm.

Nu e o întrecere. Ia-mă în brațe.
(Cristi-Ana Popescu)

Vara asta, TVR a fost pe val. Pe un val de mediocritate

Când s-a desființat TVR Cultural, ni s-a promis că TVR 2 va deveni noul post cultural al televiziunii publice. Așadar, așteptam ca producțiile de valoare ale postului desființat (*Înapoi la argument, Literatura de azi, Magazinul de litere, Netropolis, ș.a.*) să se mute pe TVR2. Ce s-a făcut în realitate? S-au preluat emisiuni de pe TVR Cultural, dar în reluare. A apărut o emisiune slabuță, un magazin cu profil cultural, *România frumoasă*. În rest, nimic. Dar vara a venit cu un nou format, promovat cu surle și trâmbițe de vedetutele televiziunii publice. *Vara pe val!* După cum v-ați dat seama, nu este vorba de o emisiune culturală, ci de una de divertisment. Realizatorii au crezut, probabil, că vor rupe audiențele, de vreme ce au difuzat-o și pe TVR 1, dar și pe TVR 2. Mai mult, emisiunea era împărțită în mai multe părți, acoperind o mare parte din programul zilnic.

Despre ce este vorba? Pe o plajă se vorbește, se cântă și se dansează. Prost. Sunt invitați tot felul de cântăreți anonimi, toți behăind cam aceleași ritmuri și cuvinte (bineînțeles, behăiala este prelucrată electronic) sau cântăreți dinozauri din anii '90, (te miri cum de i-au mai găsit realizatorii). Ca să nu te îndoiești că ai în fața ochilor o emisiune de rahat, printre prezentatori și prezentatoare apare, mai tot timpul, Adrian Enache. Chiar el, ridicolul-pseudoartistul-falsul-antivedeta Adrian Enache, scos din farmacia inimii și introdus acolo, cel mai probabil, de amanta sau soția sa (că nu știu sigur care e situația lor, nici nu mă interesează), Iuliana Marciuc, și ea prezentatoare a unui talk-show-somnifer.

Prin urmare, TVR Cultural a fost desființat degeaba, iar curățenia din TVR a fost făcută prost, de vreme ce au supraviețuit realizatori care fac astfel de emisiuni. Au mințit poporul cu televizorul, chiar în legătură cu televizorul... Asta este o nouă performanță! Felicitări celor implicați!

Acest text este un pamflet și trebuie tratat ca atare, dar poate fi luat și în serios.

Un alt fel de jocuri video

Când auzim de jocuri video, ne gândim imediat la divertisment, la facil, la țacăneală de taste și la timp pierdut. Jocul din mediul virtual pare redus, prin structura sa, doar la interactivitate. Acest site ne demonstrează opusul: jocul video poate fi și un vehicul de idei și ideologii, poate educa și atrage atenția asupra unor probleme ale societății tocmai prin interactivitate, în acest mod având un impact mai puternic decât mijloacele clasice. Creatorii Molleindustria (un grup de italieni, conduși de Paolo Pedercini) și-au propus să scoată jocurile video din piața divertismentului facil și să le transforme în instrumente media, cu ajutorul cărora să abordeze teme importante. Atât de importante, încât au provocat și un scandal de proporții. Vom reveni asupra acestuia când vom vorbi despre jocurile lor, pentru că încă nu am terminat prezentarea site-ului. Există și un blog, unde creatorii își prezintă activitatea (workshopuri despre jocuri sau abordarea problemelor sociale, prezentarea altor jocuri cu temă socială, prezența la diverse festivaluri, etc.), precum și o pagină cu legături spre materiale apărute în media din întreaga lume (inclusiv în publicații ca *The Guardian*, *El Pais*, *Le Monde* și la televiziuni ca CNN, DW și BBC).

Jocurile realizate de Molleindustria sunt prezentate de autori ca „remedii homeopate împotriva idioțeniei din divertismentul mainstream”. Ca genuri, ei le încadrează în simulatoare satirice de afaceri (*McDonald's Video game*, *Oiligarchy*), meditații asupra muncii și alienării (*Every day the same dream*, *Tuboflex*, *Unmanned*), teorii care pot fi înțelese prin interacțiune (*the Free Culture Game*, *Leaky World*) și pseudo-jocuri incorecte politic (*Orgasm Simulator*, *Operation: Pedopriest*).

Despre câteva jocuri

Cel mai bun joc al acestui site (și poate cel mai bun din tot universul internetului), în opinia mea, este *Everyday the same dream*. Deși simplu și fără o grafică prea bună (cei de la Molleindustria chiar și-au propus să nu facă jocuri care să placă ochiului), abordează din perspectivă existențialistă viața și lumea. Sunt multe de spus (și, implicit, de scris) despre acest joculeț, tocmai de aceea îi voi dedica întreaga rubrică într-un număr viitor. În *McDonald Video game* trebuie să coordonezi toată activitatea companiei, de la hrănirea vacilor la vânzarea produselor, cu tot ce implică asta: defrișarea pădurilor și a culturilor pentru a face loc câmpurilor de soia cu care sunt îndesate vacile, injectarea cu hormoni a acelorași bovine, angajarea și conducerea personalului pe care îl exploatezi și alte activități, toate în numele profitului. În *Oiligarchy* trebuie să îți dezvolți compania de exploatare a petrolului, iar pentru asta trebuie să corupi președinți, care să declanșeze războaie în Orientul Mijlociu, să distrugi zone naturale și să poluezi. *Operation: Pedopriest* are ca temă corupția din clerul catolic. Controlezi câțiva trimiși ai Vaticanului, care trebuie să acopere scandalurile sexuale. Acoperirea se face la propriu: cu mouse-ul miști cardinalii într-o clădire, pentru a obtura imaginea preoților care întrețin relații cu minori. În *The Best Amendment*, sunt două personaje, identice, diferite doar prin colorit: unul este alb, iar celălalt este negru. Jucătorul îl controlează pe cel alb (the good guy) care, în numele atributului său de personaj pozitiv, trebuie să îl împuște pe cel negru (the bad guy). *Unmanned* are o poveste care ar putea fi transpusă într-un film: ești un pilot de drone (avioane fără pilot, controlate de la mare distanță) care omoară teroriști, dar din când în când mai și greșește, ucigând civili. Ziua, totul este O.K., atât la serviciu, cât și acasă, dar noaptea conștiința se trezește...

Toate jocurile prezentate mai sus sunt destul de scandaloase, dar nu acestea au provocat cele mai ample reacții, ci un mic joculeț intitulat *Phone Story*, care descrie modul în care sunt realizate telefoanele inteligente, pornind de la obținerea metalelor rare necesare producției și până la vânzare. Jocul este format din mai multe mini-jocuri. În primul mini-joc ești un supraveghetor care are grijă ca

Imagine din jocul *Operation: Pedo-priest*

minerii (niște copii) să scoată o cantitate mare de coltan. Apoi, controlezi niște personaje care trebuie să prindă niște sinucigași ce se aruncă de la ferestrele unei fabrici de telefoane inteligente din China. Ca și primul mini-joc, și acesta este bazat pe fapte reale. În urmă cu câțiva ani, în acea țară, patronii unei fabrici de telefoane au montat plase în jurul clădirii, alarmați de numărul mare de lucrători care se aruncau de la fereastră. Dincolo de acest mini-joc eu nu am trecut, dar a fost destul ca să prind ideea. Scandalul care a avut în centru acest joc a pornit de la decizia companiei Apple de a-i interzice vânzarea în App Store. Până la acel moment, puțini auziseră de Molleindustria. Apoi, peste noapte, toată lumea și-a îndreptat atenția spre mica echipă. Așadar, scandalul le-a folosit, site-ul atrăgând acum fonduri prin care sprijină familiile sinucigașilor din China și copiii exploatați din Africa. Iată că și jocurile virtuale pot folosi la ceva!

Imagine din jocul *Phone Story*

Mihai Șişkin – Scrisorari

O dragoste care depășește limitele temporale și spațiale. Dragostea pe care Sașa (ea) și Volodia (el) o intensifică prin scrisorile lor. El pleacă la război. Moare. Dar nici măcar moartea nu poate pune capăt iubirii celor doi, aceștia continuând să își trimită scrisori. Ei povestesc despre viață și moarte, despre pace și coșmar, despre întâmplări imediate. Buiăceala creată de discordanța temporală se intensifică spre finalul cărții, astfel încât corespondența cuprinsă între cele 351 de pagini face un roman epistolar de dragoste dintre cele mai valoroase ale literaturii lumii.

Editura Curtea Veche, 2012, 352 pp. (A.M.C.)

Dumitru Chioaru (coordonator) – Noua poezie nouă. O antologie de poezie română postmodernă

Noua poezie nouă însumează versuri semnate de 80 de poeți în decursul ultimelor trei decenii. Potrivit lui Dumitru Chioaru, această generație de creație (postmodernismul poetic) a însemnat pe de o parte ruperea de poezia anterioară (optzeciștii), pe de altă parte continuitate (nouăzeciștii și douămiiștii). Fiecare dintre poeții propuși (alfabetic) în această antologie este cuprins cu o scurtă notă biobibliografică și un număr de trei-cinci poeme.

Editura Limes, 2011, 404 pp. (A.M.C.)

Taira Shigesuke – Codul samuraiului. Bushido shoshinshu în traducerea modernă a lui Thomas Cleary

Codul samuraiului are o vechime de peste 300 de ani și a fost scris de Taira Shigesuke, învățător confucianist și expert militar. Cartea este structurată în trei părți, urmărindu-se educația, îndatoririle familiale, principiile războinicilor, despre bine și rău, curaj, respect și etichetă, echitație, atitudinea războinicului în situații diverse, cumpătare, mod estic, alegerea prietenilor, faimă, lăudăroșenie și critică, avertisment împotriva trădării, înfruntarea morții, vasalitate, discreție, moartea ca probă a loialității - principiile morale care stau la baza sistemului de conduită a samurailor.

Editura Humanitas, Colecția Nipponica, 2008, 113 pp. (A.M.C.)

Alessandro Baricco – Barbarii: eseu despre mutație

Barbarii lui Alessandro Baricco prezintă schimbările civilizației contemporane subliniind notele specifice acestei mutații eferescente. Lumea de azi urmărește o nouă tehnică de supraviețuire. Mișcarea nu se mai face printr-un pas înainte, ci unul lateral. Schimbarea se bucură de un succes comercial. Acesta este prezentul. Inovația tehnologică permisivă ușurează accesul oricărei activități. Demitizarea și succesul motivează lipsa conținutului, a profunzimii, depărtarea de origini, mutația propriu-zisă – inevitabilă, dezumanizantă. Progresul?!

Editura Humanitas, Colecția Pași peste granițe, 2009, 240 pagini. (A.M.C.)

R.O.C.A.D.A
rocada.webs.com

ISSN 2286 – 1610

ISSN-L 2286 – 1610